

Гойман І.Б.,

здобувач вищої освіти III курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Гарбар Г.А., доктор філософських наук, професор кафедри музичного та хореографічного мистецтва

ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

РЕЛІГІЙНО-ДУХОВНА ТЕМАТИКА В ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Через зміну ідеалів, переоцінку цінностей і формування їх нової систем перед суспільством постала проблема духовності, яка знайшла відбиття в музиці. Про це свідчить, перед усім, актуалізація релігійно-духовної тематики в сучасному музичному мистецтві.

В ході нашої роботи було досліджено цілий ряд статей, публікацій, присвячених даній темі, зокрема, праці С.Павлишина, Л.Кияновської, Ю.Чекан, О.Кушнірук, які вивчали тематику духовності в сучасній українській музиці.

Мета дослідження полягає в аналізі проблеми відродження української духовності в творах сучасних українських композиторів.

В останні десятиліття ХХІ століття в Україні після тривалого періоду духовного застою відбулася «духовна революція», яка оживила дорогоцінні старовинні твори, перевернула загальнозначущі цінності і сакральні традиції минулої доби.

Глибоке занурення українських композиторів у сферу духовної музики, звернення до національних, релігійних перешкоджерел дозволяє відродити традиції духовного співу, духовного концерту, літургії, канту, партесного концерту, - стати музичною відповіддю на моральні й естетичні запити суспільства.

Найбільший інтерес до символічних аспектів духовності проявляли такі сучасні українські композитори: Леся Дичко, Є. Станкович, М.Скорик, Б.Фільц, Ю.Захожий-Катренко, В.Полева, В.Рунчак та інші.

Першою спробою відновити тисячолітню духовну тематику у композиторських сферах була сучасна українська композиторка Леся Дичко. Саме її духовний твір «Літургія» став точкою відліку народження сучасної української духовної музики.

Звернення Л.Дичко до жанру літургії пов'язано з загальним інтересом вітчизняних композиторів до духовної тематики. Для Л.Дичко жанр літургії важливий, у першу чергу, тим, що він передає і зберігає досвід українського культового співу, тісно пов'язаний з національним характером, самобутності української історії. У творах вона також використовує стилістику канта, так в «Урочистій літургії» стилістичні якості канта служать головним засобом утримання жанру Літургії в сфері традиційної духовної музики. Кант – *cantus* означає «спів», «пісня», але за словом стоїть жанр, а за жанром історія [2].

Вагоме місце духовна тематика займає і у творчості Є.Станковича. «Спочатку було Слово, і Слово було від Бога, і Слово буду Бог» ця біблійна цитата відомого семіотика й культуролога Умберто Ек розкриває філософський світогляд композитора. В «Картинах світу» Станковича проступає ідея Христа, адже творчість митця простягається між світлом, як у симфонічній поемі «Аве Марія» і мороком, як у «Поемі скорботи» для оркестру, між язичницьким, як у праслов'янських архаїчних сценах опер і балетів («Ольга», «Вікінги») і християнськими, як у псалмах і вокально-симфонічному творі «Нехай прийде Царствіє твоє» на тексти з Біблії, між «низькою» й «високою» метафізикою, як у Каддіш-Реквіємі «Бабин Яр», Панахиді «Голодомор», між історичним минулим і сучасністю.

До духовної тематики звернувся і Мирослав Скорик на етапі своєї найвищої творчої зрілості, написавши декілька опусів. Серед них лише Панахида та Літургія святого Іоанна Злотоусого належить суто до канонічних, в інших же творах біблійні символи з'являються в світському контексті (1 частина третього фортепіанного концерту із назвою «Молитва»).

Композитор акцентує увагу на єдності канонічного слова і музики, звертається до традицій української духовної музики різних часів: від монодичного розспіву до барокового концерту та духовного концерту 18 століття, поєднує минуле й сучасне. «Релігійна, духовна музика не любить інновацій та експериментів» [1] – таке особливе ставлення композитора до музики духовних жанрів.

Також хотілось відмітити важливу та яскраву особистість духовної музики – Валентина Сільвестрова. Його духовні опуси з'явилися внаслідок співпраці з М. Скориком, з Камерним хором «Київ». І невдовзі з'явилися його перші духовні твори «Кредо», «Алілуйя», котрі згодом композитор об'єднав у «Літургійні пісне співи». Духовна музика композитора – це монолог-роздум автора, сповідь земної людини з глибоко-національним корінням [3]. Остання робота на сьогодні – «Музичні присвяти». В доробку В.Сільвестрова близько ста окремих духовних творів. Власне визначення сутності духовної музики запропонував Сільвестров у «Реквіємі» на канонічні латинські тексти та вірші Т.Г. Шевченка українською мовою для мішаного хору, солістів та оркестру.

Духовна тематика відзначає «Українську месу» композитора Ю.Зохожого-Катренка. Композитор звернувся до культових і світських наспівів, об'єднаних темою «Божого суду», до моделі реквієму, використовує тексти Євангелія. Відродження жанрових моделей духовної музики притаманне також твору І.Щербакова «Стабат Матер», який є новим варіантом прочитання канонічних

текстів . Релігійно-духовні начала втілено й у творі композитора В.Рунчака «Господи, Боже наш». Широке використання засобів поліфонії ,євангелічних текстів наближають твір до сфери християнської обрядовості.

Отже зробимо висновки , що в умовах відродження української культури та повернення до релігійних традицій духовної тематики ,як носія етичних та естетичних цінностей української історії і культури, як і в попередні віки духовна музика виконує місію поєднання, взаємозближення українського суспільства . Тож і сьогодні духовна музика залучає слухачів до високої духовності і моральності.

Список використаних джерел:

1. Кушнірук О. Феномен М.Скорика (електронний ресурс)
2. Москальова Л.Ю. Українське сакральне хорове мистецтво. Л. Москальова Мистецтво та освіта – 2004.
3. Муха А. Композитори України та української діаспори . Довідник – Музична Україна 2004.
4. Щириця Ю. Мирослав Скорик. Музична Україна 1979.

Гошкова А.С.

здобувач вищої освіти IV курсу кафедри дизайну ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»
Науковий керівник: Одробінський Ю.В., кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ФІРМОВОГО СТИЛЮ ЖІНОЧОЇ КОСМЕТИКИ

Важливість цієї теми полягає у розробці привабливого конкурентоспроможного фірмового стилю для бренду жіночої косметики. Графічний дизайн є одним з основних і найважливіших засобів комунікацій з покупцями. Головною ціллю фірмового стилю можна назвати – ідентифікацію виробів. Б'юті-індустрія зараз дуже стрімко розвивається та набирає обертів, тому сьогодні одна з найголовніших проблем для українських косметичних компаній – це здобуття прихильності покупців.

Наявність добре розробленого фірмового стилю, що відповідає необхідним принципам візуальної мови – є свідченням того, що його власник може бути